

Stopping criteria: de basis op orde

Over de relatie financial audit, IT
en interne beheersing, geen
sinecure

Of over schuivende panelen voor de
controlerend accountant

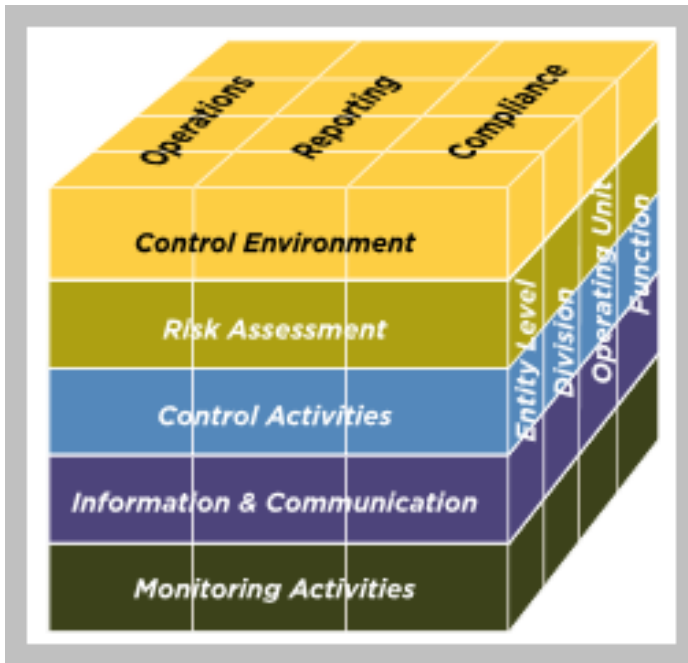
Drs Rob M. Christiaanse RA
Nyenrode Business University, TUDelft,

De rol van betrouwbare informatie

- 10 Bij het opzetten van toetsingen van interne beheersingsmaatregelen en detailcontroles dient de accountant methodes voor het selecteren van te toetsen elementen te bepalen die effectief zijn om het doel van de controlewerkzaamheden te bereiken. (Zie Par. A52, A53, A54, A55 en A56) **COS 500**
- 11 **Indien:**
- a. uit een bepaalde bron verkregen controle informatie inconsistent is met uit een andere bron verkregen controle informatie; of
 - b. de accountant twijfelt aan de betrouwbaarheid van de informatie die als controle informatie zal worden gebruikt, dient de accountant te bepalen welke aanpassingen of toevoegingen aan de controlewerkzaamheden nodig zijn om deze aangelegenheid op te lossen en dient hij te overwegen welk effect deze aangelegenheid eventueel heeft op andere aspecten van de controle. (Zie Par. A57)

Wanneer stoppen?

1. Tone at the top
2. Integriteit
3. Risico houding
4. Cultuur
5. Leiderschapsstijl
6. Verantwoordelijkheid

BEHEERSOMGEVING AANDACHTSPUNTEN EVALUATIE FRAMEWORK

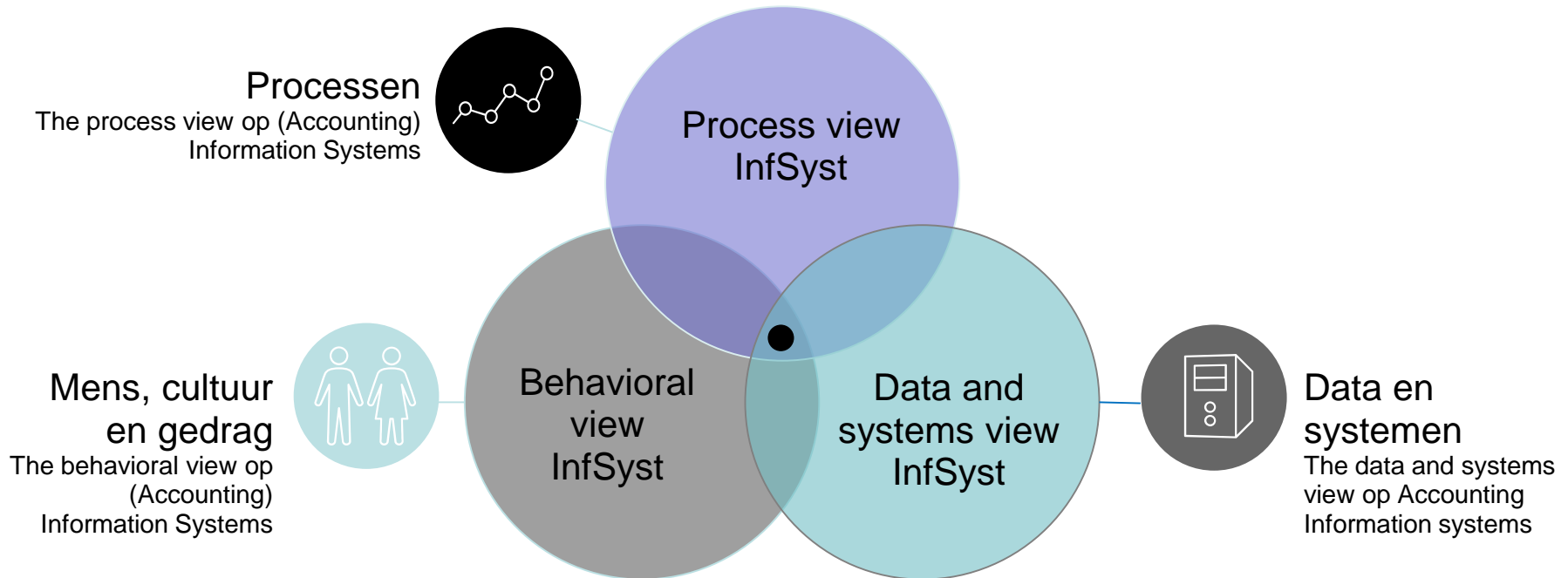
- Beheersmaatregelen zijn “ingebouwd in” processen;
- Internal control wordt uitgevoerd **door mensen**, met hun unieke achtergrond en eigen doelstellingen hebben;
- **Ieder beheersingssysteem is feilbaar, want:**
 - Mensen maken fouten;
 - Mensen kunnen tegengestelde belangen hebben;
 - Management kan beheersmaatregelen “doorbreken”
 - Mensen kunnen samenspannen.

Hard controls werken niet of zijn stukken minder effectief indien de soft controls) controls niet op orde zijn.

Stugge relatie

Informatiesystemen / verschillende gezichtspunten

Wat moeten wij weten?

NV COS – aanknopingspunt

315,18

1. De accountant dient **inzicht te verwerven in het informatiesysteem**, met inbegrip van de daarmee verband houdende **bedrijfsprocessen**, dat relevant is voor de financiële verslaggeving, met inbegrip van:
 1. **de transactiestromen in de activiteiten van de entiteit die significant zijn voor de financiële overzichten;**
 2. **de procedures, binnen zowel de IT als handmatige systemen**, waardoor de transacties tot stand worden gebracht, vastgelegd, verwerkt, naargelang nodig gecorrigeerd, overgenomen in het grootboek en in de financiële overzichten gerapporteerd;
 3. de daarmee verband houdende administratieve vastleggingen, onderbouwende informatie en specifieke in de financiële overzichten opgenomen rekeningen die voor het tot stand brengen, vastleggen, verwerken en rapporteren van transacties worden gebruikt; dit omvat de correctie van onjuiste informatie en de wijze waarop informatie in het grootboek wordt verwerkt. De vastleggingen kunnen handmatig of elektronisch tot stand worden gebracht;
 4.

315,21 Bij het verwerven van inzicht in de interne beheersingsactiviteiten van de entiteit dient de accountant inzicht te verwerven in de wijze waarop de entiteit op **uit IT voortkomende risico's** heeft ingespeeld. (Zie Par. A103, A104 en A105)

IT = Data & proces

- *COS 300: Overwegingen bij het vaststellen van de algemene controleaanpak*
 - het effect van informatietechnologie op de controlewerkzaamheden, met inbegrip van de beschikbaarheid van gegevens
 - significante ontwikkelingen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten die van invloed zijn op de entiteit, met inbegrip van **wijzigingen in de informatietechnologie** in bedrijfsprocessen
 - In het bijzonder aandacht besteden aan risico's waarvoor **gegevensgerichte controles alleen geen voldoende en geschikte controle informatie verschaffen**.
 - Deze risico's kunnen verband houden met transactiestromen waarvan de kenmerken vaak **een hoge mate van geautomatiseerde gegevensverwerking met weinig of geen handmatige interventie** mogelijk maken. In dit kader zijn de interne beheersingsmaatregelen van een entiteit die op dergelijke risico's betrekking hebben relevant voor de controle

Eerste waarneming

- Proces en data zijn niet of nauwelijks meer te scheiden
- Aard van de beheersmaatregelen veranderd van repressief naar detectief
- Onderzoek naar de integriteit van data essentieel onderdeel in de voorbereiding
- Processen worden meer en meer event driven; het aloude transactiemodel wordt meer en meer losgelaten in moderne architecturen

Klein voorbeeld

- U bent de controlerend accountant van inkoop samenwerkingsverband in de zorg. Dit een samenwerkingsverband van een 15 zorginstellingen. Het inkoopsamenwerkingsverband bedient ca 14.000 klanten
- O.a. de gezamenlijke inkoop van medicijnen
- Jaarbegroting is ca EUR 43.000.000,--

Transactiemodel

Klantvraag

Medicijn
aanbod

Arts
Verpleegkundige
medewerker

INKOOP
Leveren (d)
Ontvangen
Declareren (d)

Ontvangen
fact
betalen

Assortiment

Klantorder

Inkooporder

Wat is nu de eerste vastlegging?

EUR
42.786,566

Processen = data driven

- Trend → traceability

→ Traceability **vergroot de betrouwbaarheid** en voorspelbaarheid van goederenstromen
→ Traceability **stelt organisaties in de staat** fouten te constateren en te corrigeren op het moment van bestaan voordat ze gevolgen krijgen voor de rest van de keten

De statusinformatie van een object wordt de unit of analysis
Ergo de **eventlog**

“First recording” af te leiden als wij voldoende informatiepunten hebben

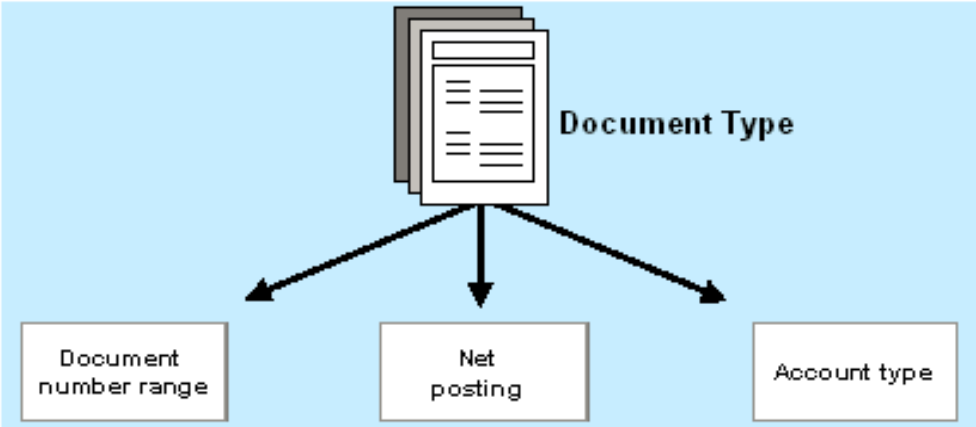

Klein voorbeeld

Source to Pay:				
Activity	t-code	document type	Posting key	Accounting Transaction
Create Contract (vendor)	ME31K	FO	n/a	No
Create Purchase Requisition	ME51N	NB	n/a	No
Create Purchase Order	ME21N	NB	n/a	No
Register Goods Receipts (goods movement)	MIGO MIRO (ref to PO)	WE	89 Stock inwd movement to 96 GR\IR Credit	Yes
Invoice verification	FB60 (normal journal entry)	KR		Yes
Vendor Payment		KZ		Yes

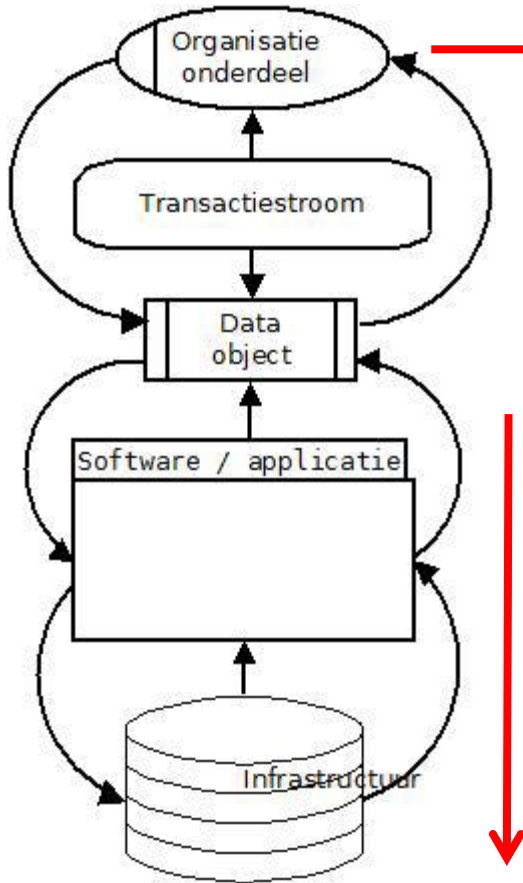
Taak

workflow

Wanneer stoppen?

Accountability

De statusinformatie van een object wordt de unit of analysis / Ergo de **eventlog**

Limperg Instituut **IT = Data & proces**

- *COS 300: Overwegingen bij het vaststellen van de algemene controleaanpak*
 - het effect van informatietechnologie op de controlewerkzaamheden, met inbegrip van de beschikbaarheid van gegevens
 - significante ontwikkelingen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten die van invloed zijn op de entiteit, met inbegrip van **wijzigingen in de informatietechnologie** in bedrijfsprocessen
 - In het bijzonder aandacht besteden aan risico's waarvoor **gegevensgerichte controles alleen geen voldoende en geschikte controle informatie verschaffen**.
 - Deze risico's kunnen verband houden met transactiestromen waarvan de kenmerken vaak **een hoge mate van geautomatiseerde gegevensverwerking met weinig of geen handmatige interventie** mogelijk maken. In dit kader zijn de interne beheersingsmaatregelen van een entiteit die op dergelijke risico's betrekking hebben relevant voor de controle

Afsluiting

Eerste waarneming

- Proces en data zijn niet of nauwelijks meer te scheiden
- Aard van de beheersmaatregelen veranderd van repressief naar detectief
- Onderzoek naar de integriteit van data essentieel onderdeel in de voorbereiding
- Processen worden meer en meer event driven; het aloude transactiemodel wordt meer en meer losgelaten in moderne architecturen

**ACID in moderne architecturen
trade-off
Performance versus integrity**

Hartelijk DANK

**Interne consistentie van
informatiestromen in scope**

Model – construct validity